

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน คนเรามีชีวิตอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ มนุษย์เรานับว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่จะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีคุณภาพและมีศักยภาพท่ามกลางสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสังคมในปัจจุบัน การศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ

ดังนั้น ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพต้องพัฒนาพลเมืองให้มีความรู้ความสามารถ โดยจัดการศึกษาในด้านต่างๆให้แก่ประชาชน เพราะโลกได้ก้าวสู่ยุคเศรษฐกิจใหม่ที่ต้องใช้ความรู้เป็นฐานในการดำเนินงาน ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายไปทั่วโลก การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของประเทศ รวมถึงการพัฒนาคนในชาติทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรมที่พึงปรารถนาด้วย สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาให้บุคคลเป็นคนดีและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : คำนำ)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 15) ได้กล่าวถึงปัญหาการศึกษาของไทยว่า สภาพปัจจุบันที่ประเทศไทยมีปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองนั้น คนไทยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70) เห็นด้วยว่ามีสาเหตุมาจากปัญหาการศึกษา โดยให้เหตุผลว่าเพราะคนไทยส่วนใหญ่ยังด้อยการศึกษา การศึกษาจึงเป็นรากฐานของการพัฒนาบุคคลและเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งสำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาการพัฒนาประเทศทุกด้าน

อาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเยาวชน เป็นวิชาชีพที่ให้บริการทางการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ มีหน้าที่ให้การศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนให้มีศักยภาพที่จะปรับตัว ปรับใจให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี โดยเน้นให้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเพิ่มพูนทักษะผ่านระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น ดังนั้นวิชาชีพครูจึงเป็นวิชาชีพที่ต้องมีความรับผิดชอบ มีความเตรียมตัว อีกทั้งยังเป็นวิชาชีพที่ได้รับการคาดหวังจากสังคมที่สูงขึ้นไปเรื่อยๆ ตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์, 2554 อ้างถึงใน Evans & Brueckner, 1992 : 31)

ทัศนคติต่อวิชาชีพของครูนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่ง เพราะคุณภาพของการสอนจะเป็นไปในรูปใดนั้น ความสำคัญส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ ทัศนคติ ต่ออาชีพของผู้สอน และ ทัศนคติ ของผู้สอนย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ ผู้เรียน ด้วย (ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์, 2554 อ้างถึงใน Serenson, 1964) ดังนั้นคุณภาพของครูจึงเป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพของตน เช่น ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชาชีพ ตลอดจนไม่มีความภาคภูมิใจ อีกทั้งไม่คิดที่จะปรับปรุงวิชาชีพให้ก้าวหน้าและไม่กระทำตนเป็นครูที่ดี สิ่งเหล่านี้ล้วนทำ

ให้เกิดปัญหาและเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน อันเป็นเหตุให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างไร้ประสิทธิภาพ อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่เยาวชน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในที่สุด (ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์, 2554 อ้างถึงใน Uruh, 1977)

การปลูกฝังให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู จะก่อให้เกิดการมีใจเอนเอียงในทางบวกต่ออาชีพครูว่าเป็นอาชีพที่สำคัญต่อสังคม เป็นอาชีพในระดับวิชาชีพ เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและวุฒิภาวะต่างๆ ด้านเป็นอย่างมาก บุคคลที่ประกอบอาชีพครูโดยมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูย่อมมีโอกาสที่จะสอนได้ดีกว่าบุคคลที่ดูหมิ่นดูแคลน หรือเบียดเบียนวิชาชีพครูอย่างแน่นอน

จากแผนรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ประจำปีการศึกษา 2557 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า จำนวนนักศึกษาที่มามอบตัวเพื่อเข้ารับการศึกษามีมากกว่าจำนวนการรับนักศึกษาที่กำหนดไว้ในแผน และจำนวนของผู้เข้าสอบในคณะครุศาสตร์ในช่วง 2-3 ปีล่าสุดนั้น มีจำนวนมากขึ้น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสนใจทัศนคติของนักศึกษาที่เลือกเรียนเพื่อที่จะเป็นครูในอนาคตว่า นักศึกษามีความสนใจ เล็งเห็นความสำคัญและรักในอาชีพครูอย่างแท้จริงหรือเพียงคิดว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงมากกว่าอาชีพอื่นๆ แต่ไม่ได้ชอบอย่างจริงจัง หรือที่นักศึกษาเข้ามาเรียนเนื่องจากไม่สามารถสอบเข้าในคณะที่ตนหวังได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ภาควิชาศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อที่จะได้ทราบถึงทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพครู และนำข้อมูลไปพัฒนาทั้งในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ส่งผลให้กระบวนการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ภาควิชาศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ภาควิชาศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำแนกตามเพศและสาขาวิชาที่เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป สาขาวิชาสังคมศึกษา และ

สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 334 คนและมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการประถมศึกษา และ สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 249 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 583 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป สาขาวิชาสังคมศึกษา และ สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการประถมศึกษา และ สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจาก การคำนวณสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 135 คน และกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 102 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 237 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ สาขาวิชาที่เรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะคิดต่อวิชาชีพอครู

นิยามศัพท์เฉพาะ

1) ทักษะคิดต่อวิชาชีพอครู หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือความเชื่อของนักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพอครู ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านการสอน ด้านคุณลักษณะ ด้านเกียรติยศและชื่อเสียง ด้านมนุษยสัมพันธ์กับชุมชน ด้านเศรษฐกิจ และด้านสวัสดิการ ซึ่งความรู้สึกนึกคิดหรือความเชื่อนี้สามารถแสดงออกได้ทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ

2) วิชาชีพอครู หมายถึง วิชาชีพอของบุคคลที่ทำหน้าที่หลักทางด้าน การเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ รวมถึงการให้บริการทางการศึกษา การนิเทศ และการบริหาร การศึกษาในหน่วยงานการศึกษา ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี

3) นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาทั้งในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอครู ทั้งนี้เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. เผยแพร่ผลการวิจัยให้แก่ มหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาในด้านต่างๆ รวมถึง การพัฒนานักศึกษาและการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอครู

